

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020 traktowana jest jako długofalowy program działania wynikający z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 roku Nr 175, poz. 1362 ze zm.): do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia wskazuje na kwestie społeczne, z którymi borykają się mieszkańcy gminy, na ich niezaspokojone potrzeby oraz wytycza działania na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, dolegliwych i negatywnych, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Przyjęcie przez samorząd gminy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych i z nimi konfrontowana. Realizacja określonych w niej zadań powinna odbywać się przy udziale forum społecznego, dzięki czemu nie jedna instytucja a cała społeczność czuje się odpowiedzialna za osiągnięcie celów strategii. Pomoc organizują organy administracji rządowej i samorządowej z organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Takie świadczenie powinno służyć również umacnianiu rodziny. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Ciągle niewystarczające środki przeznaczone na pomoc społeczną zmuszają do poszukiwania jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin i osób wymagających wsparcia. Zadaniem naszego Ośrodka jest udzielanie takiej pomocy osobom i rodzinom, która umożliwiłaby samodzielną egzystencję, dała szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, stworzyła możliwości rozwoju.

Ponadto w warunkach stałego ograniczenia środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną należy wzmocnić działania o charakterze nie finansowym.

Rozdział I.

Diagnoza

§1. Diagnoza problemów społecznych gminy Zbiczno została sporządzona na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy i Urzędu Gminy Zbiczno.

Charakterystyka gminy.

§2.1. Gmina Zbiczno liczy 4.802 mieszkańców .

2. Struktura wiekowa przedstawia się następująco:

1) mężczyźni – 2.427;

2) kobiety – 2.375.

3. Osoby w wieku przedprodukcyjnym 1.149 i produkcyjnym 3.066, w tym:

1) mężczyźni 1.647;

2) kobiety 1.419.

4. Osoby w wieku poprodukcyjnym – 587.

5. Powyższe dane dowodzą, że nasza gmina jest gminą ludzi młodych.

6. Głównym źródłem utrzymania ludności w Gminie jest rolnictwo, turystyka, drobna wytwórczość i usługi. Istnieje kilka niewielkich prywatnych zakładów pracy, które dają zatrudnienie tylko nielicznej grupie mieszkańców naszej gminy.

§3.1. Na terenie Gminy funkcjonują instytucje oświatowe:

1) Zespół Szkół w Pokrzydowie.

2) Zespół Szkół z Zbicznie.

2. W zespołach szkół zatrudnieni są pedagodzy, którzy obejmują swoją opieką dzieci i młodzież.

§4. Znaczny udział w kształceniu życia społecznego mają placówki prowadzące działalność w zakresie rozpowszechniania kultury. Na terenie gminy rozpowszechnianiem kultury zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Zbicznie.

§5. Dostęp do usług w zakresie świadczeń zdrowotnych zapewniają mieszkańcom:

1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zbicznie;

2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pokrzydowie;

3) Punkt Apteczny w Zbicznie;

4) Punkt Apteczny w Pokrzydowie.

§6. Instytucją zajmującą się pomocą społeczną na terenie Gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rozdział II

Diagnoza problemów społecznych Gminy Zbiczno.

§7.1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku reguluje szereg zadań dotyczących pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz wspierania najsłabszych grup społecznych.

2. Do najczęściej występujących problemów w sferze działania pomocy społecznej należą:

- 1) ubóstwo;
- 2) bezrobocie;
- 3) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) niepełnosprawność i długotrwała choroba;
- 5) alkoholizm;
- 6) problemy osób starszych.

3. Codziennemu życiu gminy towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i całych pokoleń. Zmuszają one do szukania wsparcia w pomocy społecznej.

4. Do diagnozy problemów społecznych wykorzystane zostały dane ujęte w sprawozdaniach Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2008-2010, świadczące o wielkości zapotrzebowania, zgłaszanego przez mieszkańców do GOPS.

§8. Przeprowadzona analiza danych pozwala ocenić:

- 1) jakiego rodzaju wsparcie świadczy GOPS;
- 2) jakie kategorie problemów społecznych najczęściej determinują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, czyli co najczęściej powoduje, że określona liczba mieszkańców znajduje się w sytuacji, w której bez pomocy nie jest w stanie zapewnić sobie i swoim rodzinom socjalnej egzystencji;
- 3) w jakich miejscach ogniskują się problemy społeczne, wyrażone realnym zapotrzebowaniem na wsparcie.

§9. Dane ujęte w poniższych tabelach obrazują realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i jednocześnie wskazują na szereg istotnych problemów występujących na terenie gminy.

Tabela 1

Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS w latach 2008 - 2010

Wyszczególnienie	2008 rok	2009 rok	2010 rok
Zasiłki stałe	31	31	33
Zasiłki okresowe	65	70	77
Zasiłki celowe	156	165	228
Liczba osób ogółem	252	266	338

Tabela 2

Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji	2008 rok	2009 rok	2010 rok
Ubóstwo	20	35	55
Potrzeba ochrony macierzyństwa/wielodzietność/	30	31	28
Bezrobocie	132	116	140
Niepełnosprawność	89	83	91
Długotrwała choroba	36	43	50
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	36	36
Przemoc w rodzinie	1	0	0
Alkoholizm	7	6	6
Zdarzenie losowe	1	-	-

Z powyżej przedstawionej tabeli wynika, że najczęściej po pomoc zwracają się rodziny, w których występuje bezrobocie.

Na drugim miejscu pod względem przyznawanej pomocy są rodziny, w których przebywają osoby niepełnosprawne.

Kolejna grupa korzystających z pomocy to rodziny, w których przebywają osoby długotrwale chore a także rodziny wielodzietne.

Tabela 3

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2010 roku

L.p.	Rodziny ogółem	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
1.	Rodziny z dziećmi ogółem	181	815
2.	Rodziny niepełne ogółem	39	121
3.	Rodziny emerytów i rencistów	48	118
	Razem:	268	1054

Z powyższej tabeli wynika, że z pomocy społecznej w 2010 roku skorzystało 268 rodzin, w tym z dziećmi 181.

§10. Ilość rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2008 – 2010 kształtuje się następująco:

- 1) 2008r. – 266 rodzin, o liczbie osób 1009;
- 2) 2009r. – 258 rodzin, o liczbie osób 980;
- 3) 2010r. – 268 rodzin, o liczbie osób 1054.

§11. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, długotrwała choroba.

§12. Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce lub grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „Podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia.

§13. Bezrobocie to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznacza brak pracy zarobkowej dla osób gotowych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Na przestrzeni ostatnich lat stało się w Polsce jednym z głównych problemów społecznych.

Bezrobotny zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Pod pojęciem bezrobotnego można rozumieć osobę niezatrudnioną, nie prowadzącą działalności gospodarczej i nie wykonującej innej pracy zarobkowej.

Straty i skutki społeczne, będące rezultatem bezrobocia są trudne do oszacowania. Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie bowiem powoduje zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które powodują sięganie po alkohol, co wśród bezrobotnych staje się częstym zjawiskiem.

§14. Liczba bezrobotnych na terenie naszej Gminy w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

1)rok 2008:

a)ogółem bezrobotni – 262 osoby, w tym kobiet – 175;

b)z prawem do zasiłku - 55 osób, w tym kobiet – 20;

2)rok 2009:

a)ogółem bezrobotni – 361 osób, w tym kobiet – 211;

b)z prawem do zasiłku – 77 osób, w tym kobiet – 36;

3)rok 2010:

a)ogółem bezrobotni – 317 osób, w tym kobiet – 186;

b)z prawem do zasiłku – 44 osoby, w tym kobiet – 18;

4)rok 2011:

a)ogółem bezrobotni – 333 osoby, w tym kobiet – 198;

b)z prawem do zasiłku – 56 osób, w tym kobiet – 23.

5)z przedstawionych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy wzrasta.

6)w 2010 roku spośród wszystkich świadczeniobiorców GOPS Zbiczno (268 rodzin objętych pomocą) – 140 rodzin korzystało z pomocy finansowej z tytułu bezrobocia.

§15.1. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

2.Znaczną część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym, ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

3.Działania GOPS mają na celu zarówno łagodzenie skutków trudnych sytuacji bytowej świadczeniobiorców jak i usuwanie przyczyn pogłębiania się dysfunkcji rodziny i jednostki.

4.Na terenie naszej gminy najczęściej pomocy w rozwiązywaniu problemów potrzebują rodziny i osoby, u których występuje:

1)ubóstwo;

2)bezrobocie;

3)niepełnosprawność;

4)długotrwała choroba;

5)uzależnienie od alkoholu;

6)wielodzietność.

5.Podejmując próby przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom postawiliśmy na współpracę z Urzędem Pracy w Brodnicy, Komisariatem Policji w Zbicznie,

ze szkołami z terenu gminy, organizacjami pozarządowymi, GKRPA, kuratorami.. Działania mają na celu łagodzenie skutków bezrobocia, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, integrację ze środowiskiem oraz dostarczanie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu.

6. Jako rozwiązanie istniejących problemów widzimy:

- 1) organizowanie robót publicznych oraz działania zmierzające do poszukiwania nowych miejsc pracy;
- 2) organizowanie prac społecznie-użytecznych;
- 3) organizowanie kursów w ramach przekwalifikowania zawodowego;
- 4) zapobieganie skutkom uzależnień poprzez promocję zdrowego stylu życia bez uzależnień (np. spotkania, festyny, wypoczynek letni itp.).

§16. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty, doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dzieci i więzi z rodziną. Rodziny klientów Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, występuje w nich przemoc fizyczna i psychiczna. W zaburzonych rodzinach rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania negatywnych emocji powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa.

Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców.

Tabela 4

Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych w roku 2010

Lp.	Liczba dzieci w rodzinie	Ogółem rodzin
1.	Rodzina z 1 dzieckiem	55
2.	Rodzina z 2 dzieci	70
3.	Rodzina z 3 dzieci	37
4.	Rodzina z 4 dzieci	12
5.	Rodzina z 5 dzieci	4
6.	Rodzina z 6 dzieci	2
7.	Rodzina z 7 i więcej dzieci	1
	Razem:	181

Tabela 5

Rodziny niepełne z dziećmi w roku 2010

Lp.	Rodziny niepełne z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Rodziny z 1 dzieckiem	18	39
2.	Rodziny z 2 dziećmi	13	39
3.	Rodziny z 3 dziećmi	4	18
4.	Rodziny z 4 dziećmi	4	25
	Razem	39	121

§17.Ośrodek Pomocy Społecznej, rozumiejąc problemy ekonomiczno-bytowe rodzin z dziećmi i osób samotnie wychowujących dzieci, stara się zaspokoić ich niezbędne i podstawowe potrzeby w miarę posiadanych środków i możliwości. Najczęstszą formą pomocy są zasiłki okresowe oraz zasiłki celowe z przeznaczeniem na żywność, leczenie, potrzeby bieżące. Dzieci z tych rodzin korzystają z bezpłatnych posiłków oraz wyjeżdżają na wycieczki i kolonie.

Tabela 6

Rodziny otrzymujące pomoc z powodu bezradności w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	36	36

Z powyższej tabeli zauważyć można wzrost rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

§18.Rodzina może być dysfunkcyjna wewnątrznie, wobec członków swojej rodziny, jak i zewnętrznie-wobec społeczeństwa. Często zaniedbywania funkcji wewnętrznej prowadzi do ograniczeń w realizacji zewnętrznej. Sytuacje takie mają miejsce na przykład wtedy, kiedy dzieci niekochane, zaniedbane, nie szanowane, sprawiają trudności w szkole. Nie da się ukryć, że za realizację większości funkcji rodziny w dużej mierze odpowiedzialna jest funkcja ekonomiczna.

§19.Proces upadku wyraźnie widoczny jest w rodzinach długotrwale bezrobotnych oraz takich, gdzie rodzice są niezaradni wychowawczo z powodu np. choroby, uzależnienia.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba.

§20.1. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia, bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie przyjętych kryteriów.

2. Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

3. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

4. Wśród wszystkich rodzin, które skorzystały z zasiłków GOPS, osoby niepełnosprawne to:

- 1) w 2008 roku – 132 osoby;
- 2) w 2009 roku – 83 osoby;
- 3) w 2010 roku – 91 osób.

5. Tej grupie osób pomaga Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy w formie dopłat do turnusów rehabilitacyjnych, usuwanie barier architektonicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Alkoholizm, narkomania oraz przemoc.

§21.1. Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to w naszej Gminie stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców Gminy i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

2. Praca z tak zaburzonymi klientami GOPS jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie. Z pomocą w pracy z alkoholikami pracownikom przychodzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbiczynie. Nasza Gmina realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podejmowane są działania, które są ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i

ich rodzin jak również i tych, które zmierzają do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu.

Realizatorem programu jest między innymi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu narkotyków. Szybko zwiększało się rozpowszechnienie eksperymentalnego okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród dzieci i młodzieży. W naszej Gminie został opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Głównymi realizatorami programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkół w Zbicznie, Zespół Szkół w Pokrzydowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

4. Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną art. 207 Kodeksu karnego.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznie podjęcia działań. W celu koordynowania działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie powołano Zespół Interdyscyplinarny oraz opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W roku 2009 Policja na terenie Gminy przeprowadziła łącznie 73 interwencje domowe, w 10 przypadkach dotyczące przemocy w rodzinie – tzw. „Niebieska Karta”. Rodziny te zostały objęte nadzorem dzielnicowego.

W 2010 roku na terenie Gminy przeprowadzonych zostało 79 interwencji domowych, z czego 12 dotyczyło przemocy domowej w rodzinie. Wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. Rodziny te zostały objęte nadzorem dzielnicowego. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

W Zespole Szkół w Zbicznie w 2010 roku przeprowadzono 15 interwencji przy udziale Policji. Interwencje związane były z przemocą rówieśniczą.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Bezdomność.

§22.1. Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o znaczeniu i zasięgu globalnym, mającym swoje specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania.

2. Bezdomność warunkują liczne przyczyny, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- 1) rozpad rodziny;
- 2) eksmisje;
- 3) opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania;
- 4) brak stałych dochodów;
- 5) przemoc w rodzinie;
- 6) uzależnienia.

3. Na terenie naszej Gminy nie ma osób bezdomnych. Gdyby pojawiły się osoby bezdomne, nie posiadające własnego lokalu mieszkalnego i nie zameldowane na pobyt stały, należałoby je skierować do noclegowni lub schroniska znajdującego się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Rozdział II.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia.

§23.1. Bezrobocie - rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia - na przestrzeni ostatnich lat stało się zjawiskiem głównych problemów społecznych.

2. Główną przyczyną bezrobocia jest:

- 1) spadek popytu na siłę roboczą;
- 2) zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników;
- 3) likwidacja nierentownych zakładów pracy;
- 4) brak nowych miejsc pracy.

2. Skutki pozostania bez zatrudnienia - okres bezrobocia członka rodziny dla wielu gospodarstw domowych jest szczególnie trudny głównie w środowiskach, gdzie bezrobotny był jedynym żywicielem rodziny. Wówczas w szybkim czasie

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Bezdomność.

§22.1. Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o znaczeniu i zasięgu globalnym, mającym swoje specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania.

2. Bezdomność warunkują liczne przyczyny, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- 1) rozpad rodziny;
- 2) eksmisje;
- 3) opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania;
- 4) brak stałych dochodów;
- 5) przemoc w rodzinie;
- 6) uzależnienia.

3. Na terenie naszej Gminy nie ma osób bezdomnych. Gdyby pojawiły się osoby bezdomne, nie posiadające własnego lokalu mieszkalnego i nie zameldowane na pobyt stały, należałoby je skierować do noclegowni lub schroniska znajdującego się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Rozdział II.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia.

§23.1. Bezrobocie - rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia - na przestrzeni ostatnich lat stało się zjawiskiem głównych problemów społecznych.

2. Główną przyczyną bezrobocia jest:

- 1) spadek popytu na siłę roboczą;
- 2) zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników;
- 3) likwidacja nierentownych zakładów pracy;
- 4) brak nowych miejsc pracy.

2. Skutki pozostania bez zatrudnienia - okres bezrobocia członka rodziny dla wielu gospodarstw domowych jest szczególnie trudny głównie w środowiskach, gdzie bezrobotny był jedynym żywicielem rodziny. Wówczas w szybkim czasie

pojawiają się problemy finansowe i rodzi konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodziny, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Złe warunki materialne są jedynym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności i bezpieczeństwa socjalnego. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę podstawowych funkcji. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa.

Problemem w tych rodzinach jest regulowanie należności za opłaty energii, podatku od nieruchomości, wody, ścieków, kupna gazu, opału, odzieży, leków, podręczników i przyborów szkolnych związanych z kształceniem dzieci. Długotrwałe bezrobocie przyczynia się do nieplanowanego i bezzadaniowego funkcjonowania rodziny.

Strategia pomocy

§24. Cel strategiczny - celem planowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działań jest wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. Adresatami są osoby bezrobotne z terenu Gminy, które są podopiecznymi pomocy społecznej i wykazują aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

§25. Podstawowe założenia strategii to:

- 1) przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy;
- 2) niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin;
- 3) rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności kobiet;
- 4) uzyskanie kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy;
- 5) podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie.

§26. Kierunki działania:

- 1) praca socjalna - zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia dokonuje się przez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania pracy, pomoc w znalezieniu ofert pracy, kontakt z doradcą zawodowym, motywowanie do podjęcia nauki, uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie osoby bezrobotnej w działaniach służących rozwiązaniu problemu bezrobocia. Pracownicy socjalni prowadząc pracę socjalną z bezrobotnymi, ściśle współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy. Praca socjalna jest prowadzona w

szczegółności w ramach Programów dla bezrobotnych realizujących grupowe formy pracy socjalnej mające na celu:

- a) wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych na rynku pracy,
 - b) udostępnianie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
 - c) promowanie mobilności, elastyczności, przedsiębiorczości i konieczności dostosowania się do zmieniających się warunków rynku pracy,
 - d) wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób bezrobotnych, przez doradztwo i szkolenia, prowadzące do zatrudnienia,
- 2) kierowanie za pośrednictwem PUP bezrobotnych korzystających z pomocy materialnej GOPS do robót publicznych lub prac społecznie użytecznych;
- 3) udział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy i GOPS.

Pomoc na rzecz dzieci i rodzin w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

§27. W związku z ubóstwem obniża się zaradność wychowawcza. Przyczyną tego zjawiska są pogarszające się warunki życia wielu rodzin, któremu towarzyszą:

- 1) bezrobocie;
- 2) nadużywanie alkoholu;
- 3) brak kontroli nad sposobem spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz niedostateczna oferta atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu i możliwości zainteresowań;
- 4) niski poziom umiejętności rozwiązywania własnych problemów;
- 5) udział dzieci i młodzieży w uzyskaniu pomocy dla rodziny.

§28. Społeczne skutki bezradności to dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach wymagających profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu doświadczanych trudności.

Strategia pomocy.

§29. Cel strategiczny - celem planowanych działań jest wspieranie rodzin w samodzielnym rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych w zakresie realizacji własnych potrzeb oraz utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej. Podstawową zasadą pomagania dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych są działania edukacyjne, pomocowe i wspierające by lepiej radziły sobie z trudną sytuacją rodzinną.

§30. Podstawowe założenia strategii to:

- 1) pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przewyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie lub wzmocnienie ich funkcji.

- 2)zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami;
- 3)podejmowanie działań polegających na wspieraniu rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę socjalną z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym w zakresie pełnienia ról rodzicielskich.

§31.Kierunki działania:

- 1)praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym w celu podnoszenia poziomu radzenia w trudnych sytuacjach życiowych rodzin, podejmowaniu własnych decyzji przez rodziny uwzględniając potrzeby wszystkich członków rodziny zmierzające do podnoszenia poziomu ich życia wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia;
- 2)pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej realizowaną przez GOPS z systemu pomocy społecznej, z systemu świadczeń rodzinnych;
- 3)organizowanie wypoczynku letniego dzieciom z rodzin ubogich.
- 4)poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, dzieci i młodzieży (punkt konsultacyjny, w którym przyjmuje psycholog oraz terapeuta od uzależnień).

Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i społeczne skutki niepełnosprawności.

§31.Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny, bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania.

Sytuacja ta z jednej strony pociąga za sobą efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodziny, z drugiej strony następuje ograniczenie dochodów poprzez utratę pracy i przejście na rentę, ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych.

Zadania dotyczące osób niepełnosprawnych realizowane są w powiecie, głównie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy.

Strategia pomocy.

§32.Cel strategiczny - celem strategicznym jest utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania oraz zapewnienie im właściwej opieki.

§33.Podstawowe założenia strategii to:

- 1)zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy;

- 2) aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym;
- 3) ułatwianie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym;
- 4) aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy.

§34. Kierunki działania:

- 1) diagnoza potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz dążenie do ich zaspokojenia;
- 2) utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w środowisku zamieszkania poprzez:
 - a) pracę socjalną polegającą w szczególności na podejmowaniu przez pracowników socjalnych działań mających na celu głównie ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielaniu pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa środowiskowego, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych,
 - b) usługi opiekuńcze obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza,
 - c) wsparcie materialne dla osób samotnych, samotnych podeszłym wiekiem i niepełnosprawnych.

Pomoc w rozwiązywaniu uzależnień.

§35. Źródłem problemów społecznych jest między innymi zjawisko nadużywania alkoholu oraz innych środków uzależniających.

Strategia pomocy.

§36. Cel strategiczny to:

- 1) promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających stylu życia;
- 2) zmniejszanie rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych;
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych, wynikających z używania środków uzależniających, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.

§37. Podstawowe założenia strategii:

- 1) zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;

- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej.

§38. Podejmowane działania:

- 1) zwiększenie dostępu do leczenia odwykowego poprzez uruchomienie w Gminie punktu konsultacyjnego, w którym przyjmuje terapeuta do spraw uzależnień;
- 2) dofinansowanie wycieczek dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami;
- 3) realizacja gminnego programu profilaktycznego;
- 4) wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość;
- 5) zaopatrywanie w materiały szkoleniowe dotyczące problematyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków) oraz przemocy domowej różnych grup zawodowych oraz zakup plakatów, ulotek, informatorów o takiej tematyce dla mieszkańców gminy;
- 6) szkolenia sprzedawców alkoholu.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

§39. Celem jest przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom w rodzinie.

Strategia pomocy.

§40. Cel strategiczny to:

- 1) zapobieganie oraz powstrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa ofierze i tworzenie warunków kontroli społecznej w sytuacjach przemocowych;
- 3) wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy;
- 4) przeciwdziałanie rozpadowi rodziny w sytuacjach kryzysu i przemocy.

§41. Podejmowane działania:

- 1) praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem przemocy polegająca na wczesnym diagnozowaniu symptomów występowania problemu przemocy w rodzinie;
- 2) powołanie zespołu interdyscyplinarnego w skład, którego wchodzi przedstawiciele policji, sądu, służby zdrowia, oświaty, organizacji pozarządowych, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy społecznej. Współpraca powinna polegać na zespołowym przygotowaniu interwencji w sytuacji uzyskania informacji o rodzinie, a w szczególności

przemocy wobec dzieci oraz wspólnych spotkań roboczych w celu ustalenia pracy z rodziną.

Rozdział III.

Wdrażanie i monitorowanie strategii.

§42.Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem wieloletnim, wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Podstawą strategicznego wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest możliwość reagowania na pojawiające się problemy w osiągnięciu założonych rezultatów. Nacisk należy położyć szczególnie na walkę z wykluczeniem społecznym.

§43.Właściwy proces wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wymaga połączenia wysiłków Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych, liderów lokalnych oraz mieszkańców.

§44.Osiągnięcie celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uzależnione jest także od wysokości posiadanych środków na realizację poszczególnych działań. Mogą to być środki:

- 1) własne samorządu;
- 2) organizacji pozarządowych;
- 3) pozyskane poprzez programy lub projekty.

§44.Tylko dobrze zaplanowana współpraca wszystkich organów samorządu oraz instytucji, organizacji i osób prywatnych, ukierunkowana na rodzinę, jest warunkiem dobrze funkcjonującego społeczeństwa naszej gminy co jest misją powyższej strategii.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Jarosław Hartka